

den høitærede Minister ikke i sin Embedstid har været meget tilbøielig til i nogen synderlig Grad at benytte Censors Magt lige overfor de Ting, som opføres. Det kunde maaste ved en enkelt Leilighed have været ønskeligt, om det var slet, thi der er paa Privattheatrene opført enkelte Ting, som man kun kan beklage ere komne frem, og i saa Henseende vilde man vistnok endnu komme dybere ned, hvis man aabnede en ubegrændset Theaterfrihed. Det tror jeg er de Grunde, der navnlig under vore Forhold aldeles bestemt tale imod en saadan Experimenteren, som her er tilraadet, idet man gaar ud fra Forudsætninger, der aldeles ikke passe paa vore danske Forhold. — Jeg kommer endelig til den tredie væsentlige Interesse, der berøres ved dette Lovforslag, nemlig Hensynet til vor nationale Literatur og til den nye Forbindelse, hvori den staar til den danske Skueplads, det tgl. Theater. Det tgl. Theater eller den danske Skueplads, som den oprindelig hed, er baseret paa vore nationale klassiske Forfattere, det er en Eiendom for hele Nationen, men det er en Eiendom, som vistnok aabenbart ligesom enhver anden skal vogtes og ikke gives til Pris. Jeg kan ikke se rettere, end at det for hele Nationen vil være et overordentligt Tab, en betydelig Nedgang i vor Kultur, i det Tilfælde at denne Stat skal lægges paa aaben Markt, frit for Vind og Veir, som det vilde blive, hvis Ophævelsen af Theatrets Monopol, som her er Tale om, skulde finde Sted. Der er sagt, at man aldeles ikke kan vide, paa hvilken Maade Privattheatrene vilde opføre disse Stykker, og at det var bedre at faae disse Ting at se der, end slet ikke at faae dem at se, jeg tror endogsaa, at det Udtryk blev brugt, at selv om det var Jufferi, var det dog bedre at faae Jufferiet at se der end slet Juggling at faae at se. Det er en Betragtning, jeg ikke kan gaa ind paa. Hvis det kom an paa, at Stykkerne under alle Omstændigheder blive spillede, vilde vi synke ned til det rent Dilettantmæssige og Barnagtige, og det mener jeg ikke er passende for vor nationale Literatur. Hovedsagen er, at disse Stykker blive spillede godt, og der regner man atter, tror jeg, med aldeles imaginære Størrelser, naar man tror, at der eksisterer et aldeles ubegrændset Antal Skuespillertalenter, hvad der jo ikke eksisterer her i Danmark. Vi ere jo en lille Nation, og vi maa være meget glade ved i de Skuespillere, som vi have ved det tgl. Theater, at have nok til at besætte Stykkerne der, men at gjøre Regning paa i Privattheatrene at have virkelige Skuespillere, som vi kunne betro Nationens Skatte, tror jeg er ganske illusorisk. Vi have hadt Leilighed til

at se saadanne Stykker blive spillede paa Privattheatrene; og vi tale saaledes ikke om ubekjendte Størrelser, men om bekjendte. Nei, jeg tror rigtig nok, at vi gjøre klogeft i under alle Omstændigheder at opretholde det tgl. Theater i alt Væsentligt i den Stilling, som det for Tiden indtager, jeg tror, at vi Alle fra det Synspunkt vilde være bedst tjente dermed. Det skal naturligvis ikke udelukke, at Monopolet i visse Henseender undergaar en Revision, det skal jeg ikke have det Mindste at indvende imod, netop, naar vi kunne faae fyldestgjørende Regler for den literære og dramatiske Eiendomsret, som ogsaa i tilbørlig Grad fikrede Theatrene, naar de have opført et Stykke fra den fremmede Literatur, saa at de i en vis Mærætte kunne være sikke paa, at der ikke bliver gjort Indgrib deri. I saa Tilfælde vilde jeg finde det ganske naturligt, at vi i visse Henseender lempede ogsaa det tgl. Theaters Monopol, men saaledes som Forholdene nu ere, og saaledes som det her foreslaas, vil jeg rigtig nok paa det Indstændigste tilraade, at man forbliver ved det Bestaaende.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scaventus): Jeg skal ikke opholde det høie Thing mange Minuter, jeg har kun følgende at sige til det ærede Medlem, som har indbragt Lovforslaget, at jeg tror ikke, at han har Ret i, at jeg har viist mig villig lige overfor Forbringerne om Indskrænkninger i det tgl. Theater Monopol, men derimod har han Ret i, at jeg har viist mig villig til fuldstændig at ophæve det nu, og Enhver vil kunne sige sig selv, at i det Dieblit, man holder delvis paa Monopolet, maa man først og fremmest holde paa det nationale klassiske Repertoire. Det er dette nationale Repertoire, jeg har sagt, jeg vil holde paa for det tgl. Theaters Bedkommende, hvorimod jeg lige overfor det øvrige Repertoire, saavel det fremmede som det danske, var meget villig til at komme Forbringerne fra de andre Theatre og fra Forfatterne i Møde saa langt, som sse kan. Forsaavidt som dette høie Thing vilde gaa i den Retning, som nu den sidste ærede Taler slog paa, en Forandring i Bestemmelserne i Loven af 1857 om Eftertryk, dens § 19, Slutningen, saaledes, at man havde nogen større Udfigt til virkelig fuldt ud at kunne bevare for det tgl. Theater det klassiske Repertoire, saa vilde jeg være villig til at gaa meget vidt paa alle andre Omraader. Kan man derimod ikke blive enig om Forbedringer paa dette Punkt, tror jeg ikke, det er muligt at faae noget Lovforslag igjennem, og saa maa Administrationen